

Ofbeldi og varnir gegn því

Fundur ofbeldisvarnarnefndar 19. október 2020

Halla Bergþóra Björnsdóttir

Mikil áhersla á varnir gegn ofbeldi

- Greina gögn og finna áhættuhópa
- Rannsókn mála í forgangi
- Vitundarvakning

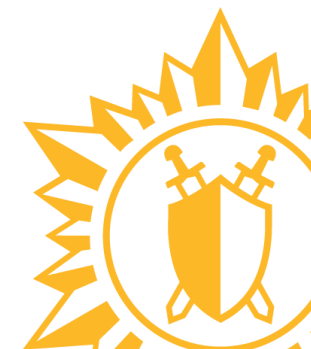
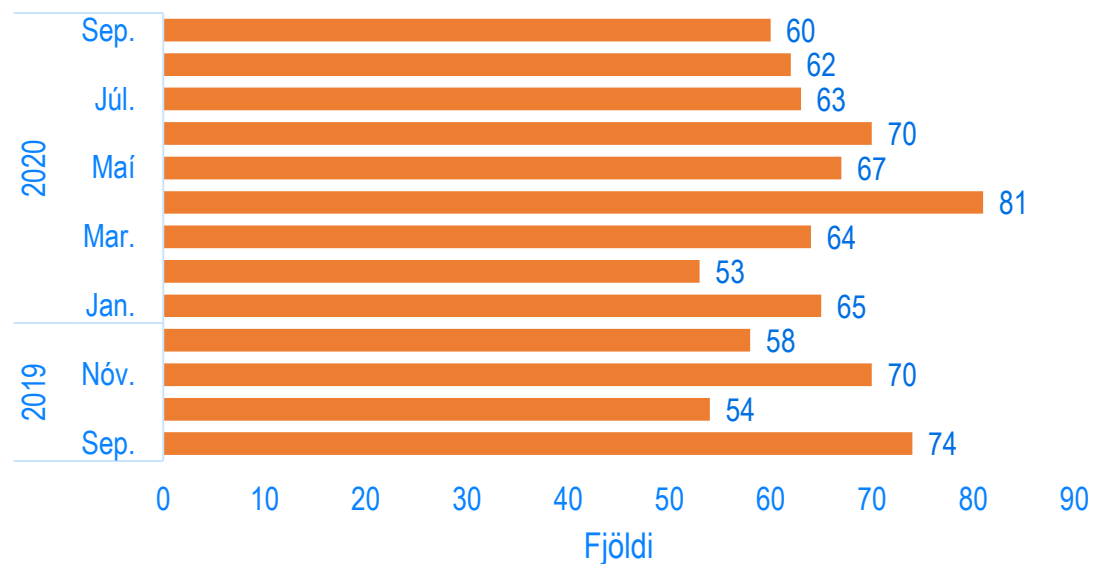
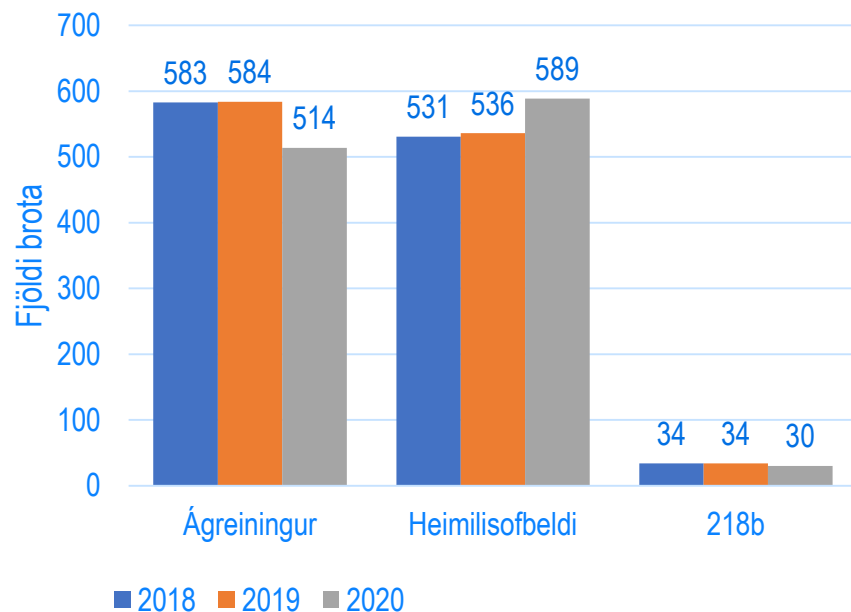
Heimilisofbeldi

Þróun miðað við sama tíma á hverju ári

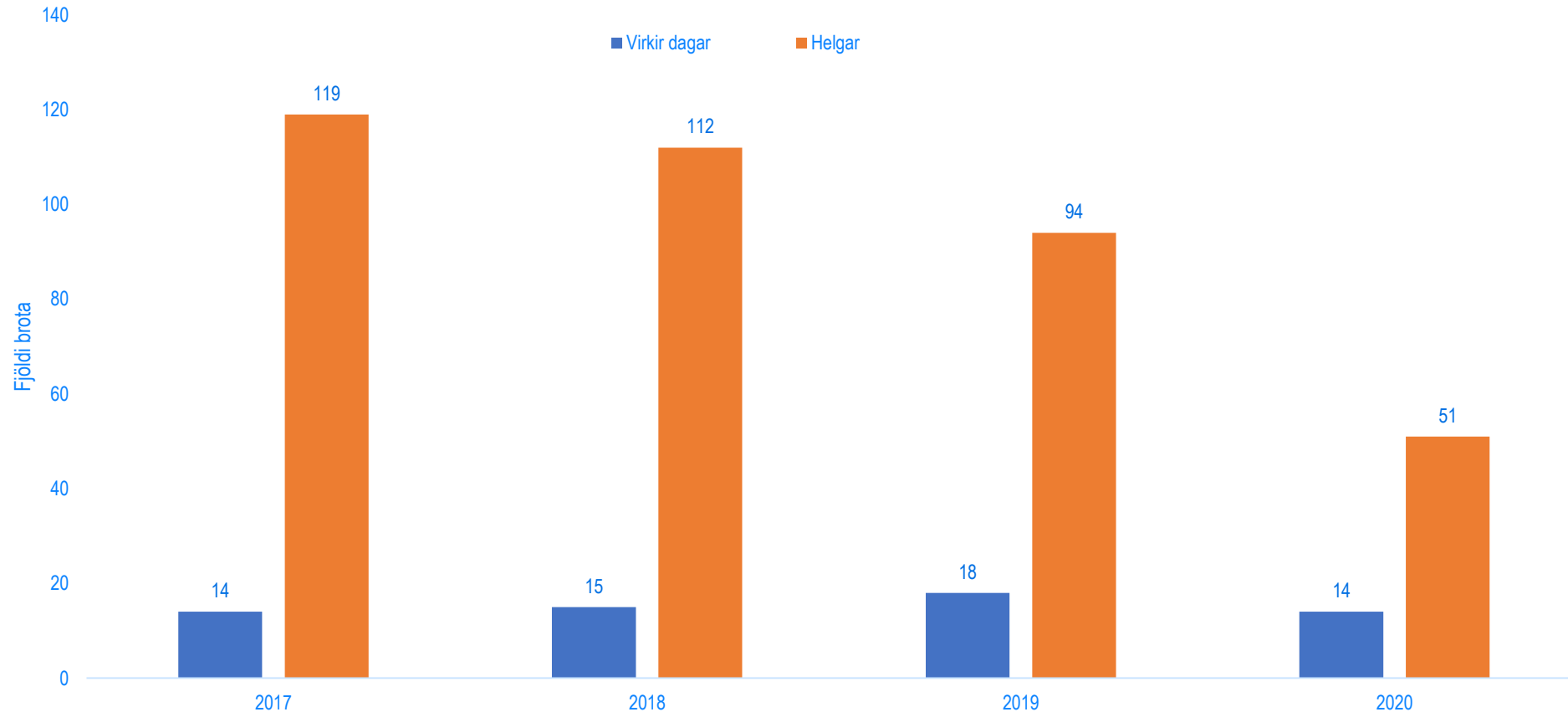
- Ágreiningsmálum fækkar um 14%
- Heimilisofbeldismálum fjölgar um 10%
- Brot gegn 218b standa í stað

Þróun síðustu mánuði

- Fjölgun strax í Apríl
- Hélt áfarm fram í Júní
- Fjöldi svipaður og fyrri ár síðustu mánuði

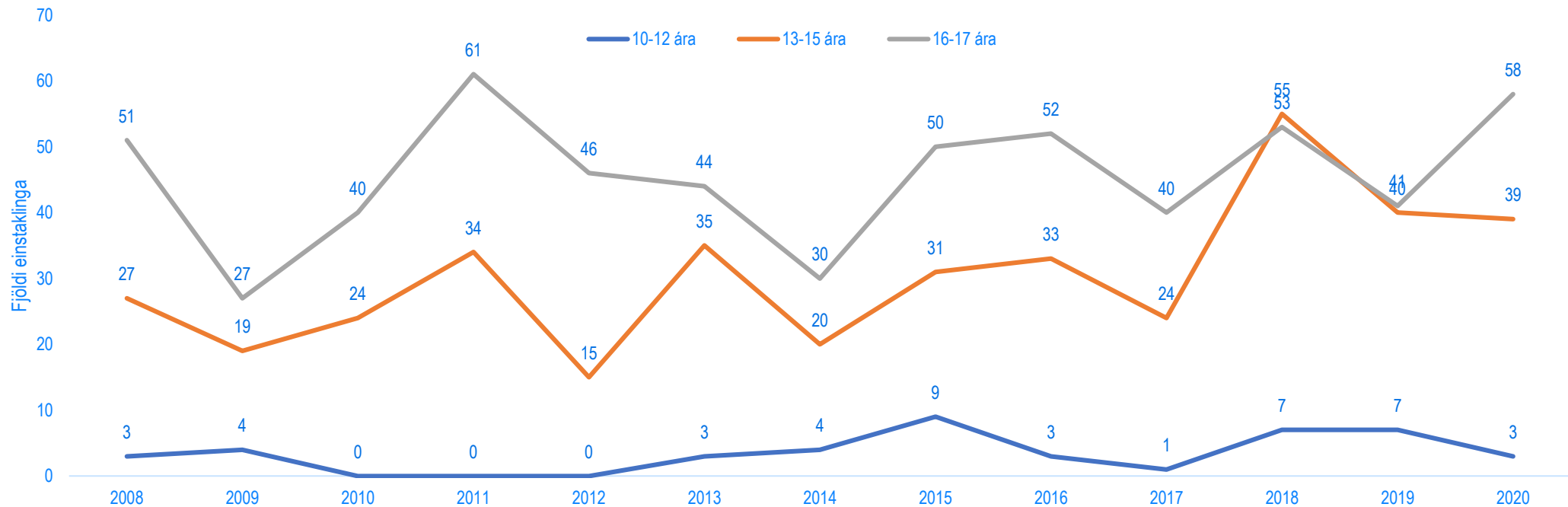

Fjöldi ofbeldisbrota í Miðborg frá miðnætti til klukkan 06 á morgnanna

Ofbeldi ungmenna

- Vísbendingar um að ofbeldi ungmenna sé að aukast eða verða sýnilegra
- Ungum gerendum í líkamsárásármálum hefur farið fjölgandi
- Sérstaklega meðal 13 til 15 ára

Kannanir um þátttöku íslenskra unglunga í slagsmálum

Úr könnun HBSC frá 2018

/// Tekið þátt í slagsmálum

minnst þrisvar síðustu 12 mánuði

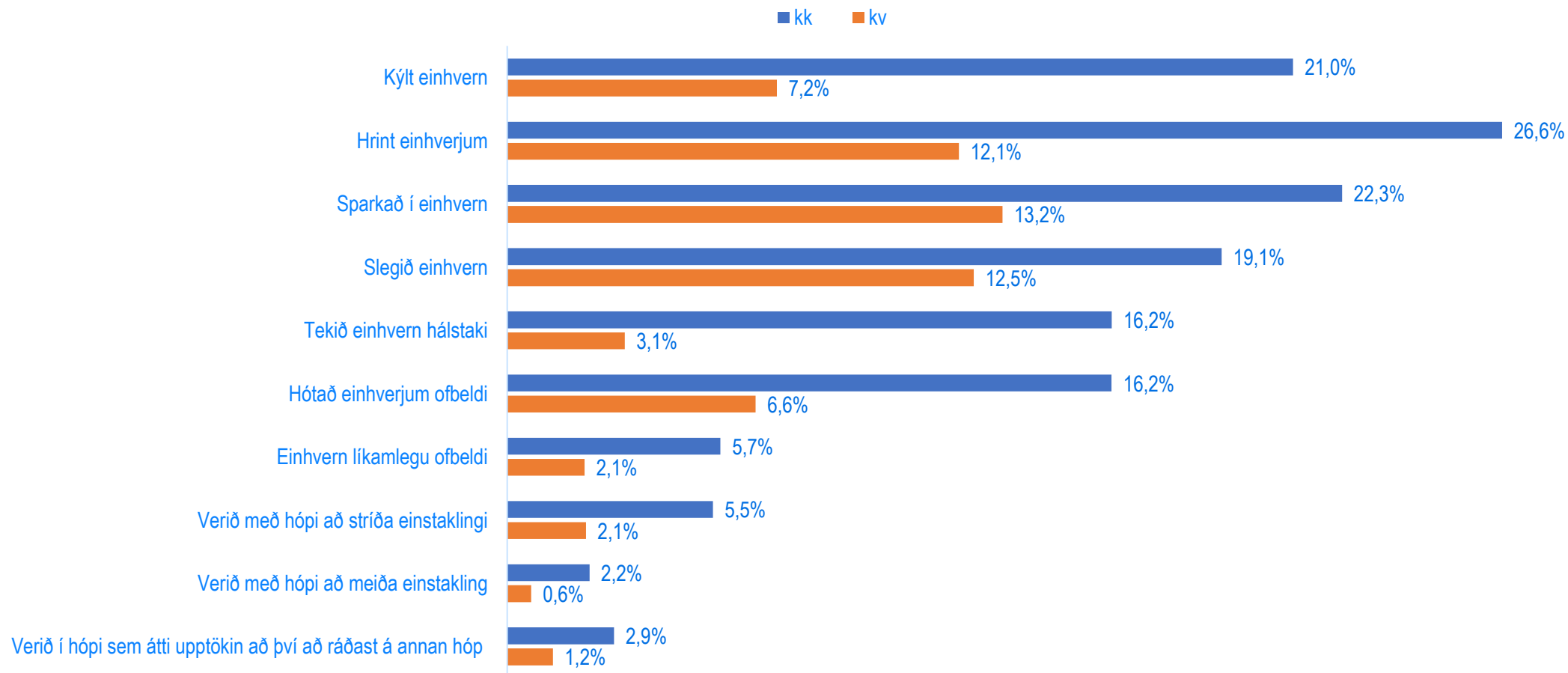
	2014	2018
6. bekkur		
Strákar	15%	23%
Stelpur	3%	22%
8. bekkur		
Strákar	10%	19%
Stelpur	3%	17%
10. bekkur		
Strákar	7%	16%
Stelpur	3%	17%

Úr könnun R&G frá 2020

Tekið þátt í slagsmálum stundum/oft/alltaf sl. 12 mán

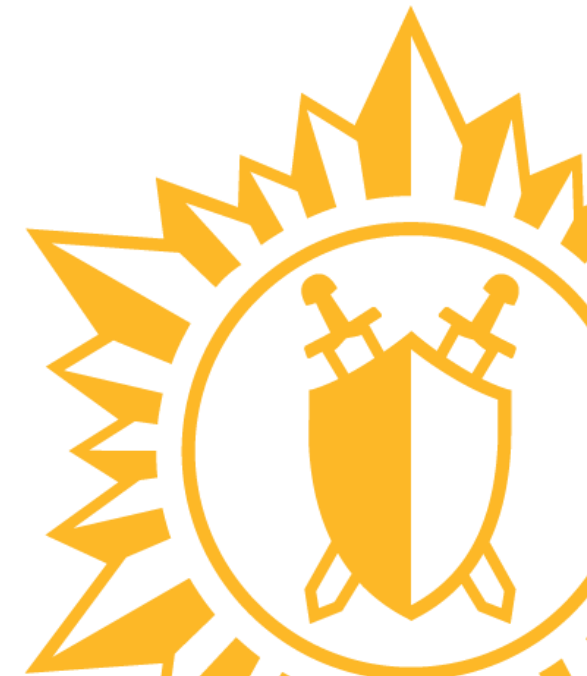
	kk	kv	Alls
Höfuðborgarsvæðið	19,1%	8,1%	13,6%
Landsbyggð	23,0%	9,5%	16,4%
Allir	20,6%	8,6%	14,7%
8. bekkur	23,5%	10,4%	17,1%
9. bekkur	20,4%	9,8%	15,1%
10. bekkur	17,7%	5,6%	11,6%

Hefur þú tvisvar sinnum eða oftár sl. 12 mánuði (R&G 2020)

Dæmi um verkefni sem LRH er að vinna að

Koma í veg fyrir framleiðslu og dreifingu ofbeldismyndbanda meðal ungmenna

Ofbeldismyndbönd á samfélagsmiðlum

- Oftast lokaðar síður eða hópar t.d. á instagram og facebook
- Ganga undir nöfnum s.s. Slag.ur_isl, fig.ht.island, #slagsmál, fagmenn
- Myndböndin:
 - Lítil gæði (gjarnan hrá, hreyfð, dimm, gróf)
 - Passa sig oft á að sýna ekki andlit viðkomandi
 - Stundum skipulögð slagsmál með beggja samþykki en oft er öðrum aðilanum þröngvað til þátttöku annars hótað ýmis konar niðurlægingu
 - Oft tilbúin ágreiningsmál/lítið tilefni
 - Hópur í kring sem hvetur áfram, tekur upp myndbönd, jafnvel stígur inn í

Verkefnið byggir á hugmyndum um

- Snemmtæka íhlutun
- 2. stigs forvarnir
- Gagnreyndar aðferðir
- Samvinnu samstarfsaðila

Lagt er upp með þrjúþætta nálgun:

- I. Forgangsráða málum þar sem börn og ungmenni eru gerendur, rannsaka þau og grípa eins hratt inn í og hægt er.
- II. Efla samstarf við sveitarfélög, félagsþjónustu og barnavernd.
- III. Efla vitundarvakningu varðandi ofbeldi og ofbeldismenningu.

I. Rannsókn mála

- 42 síður kortlagðar – 7 síðum lokað
- Rúmlega 100 myndbönd af samfélagsmiðlum rannsökuð og greind, auk annarra myndbanda í málum lögreglu.
- 29 mál hjá LRH í LÖKE árið 2020 hjá LRH (56 á landinu frá hausti 2019)
- Hnífaburður ungmenna – fá skráð mál
- 11 mál rannsökuð
 - 23 gerendur (búið að tala við 20 þeirra)
 - 10 þolendur (viðtal við 7)
 - Rætt við 30 foreldra með börnum sínum
 - Fulltrúi barnaverndar viðstaddur í 12 viðtölum
 - 7 önnur mál tengd unglingaofbeldi (ekki myndbönd)

II. Aukin fræðsla og samstarf

- Barnavernd/félagsþjónusta
- Samfés og „unglingar gegn ofbeldi“/félagsmiðstöðvar/Flotinn
- Vinnuskólinn
- Barnaverndarstofa – ákall eftir úrræðum
- Hitt húsið - jafningjafræðsla
- Fræðsla gegn ofbeldi – punktar frá lögreglu
- Verklag um vinnslu ofbeldismála ungmenna hjá lögreglu
- Ungmennalistar endurvaktir (í vinnslu)

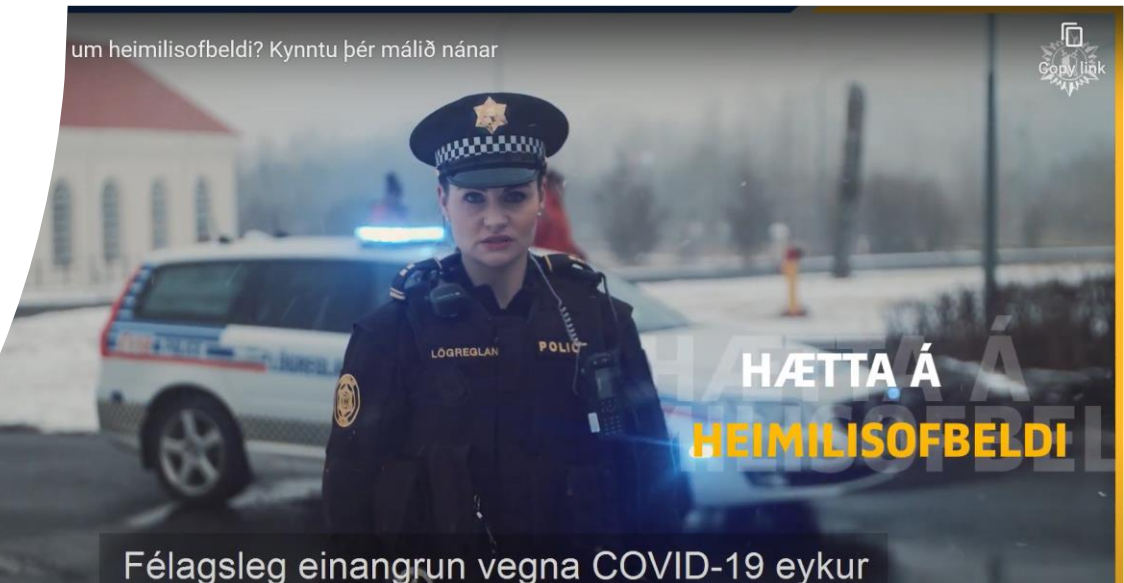

III. Vitundarvakning

- Bréf til foreldra í upphafi sumars í samstarfi við Samfés/félagsmiðsst.
- Forvarnatexti heimasíðu lögreglu um ofbeldi ungmenna
- Ábendingahnappur á heimasíðu lögreglu til að tilkynna um slagsmálasíður/eða senda okkur ofbeldimyndbönd (rafrænt eyðublað)
<https://www.logreglan.is/fraedsla/ofbeldi/ofbeldi-ungmenna/>
- Fjölmiðlaumfjöllun til að vekja athygli á málefninu
- Myndband – lögregla talar til foreldra um ofbeldi ungmenna
- Myndbönd – Ýmsir áhrifavaldar og lögreglumenn með stutt myndskilaboð til ungmenna „Ofbeldi er aldrei töff“

- Fókusinn hjá LRH verið á ofbeldi sérstaklega í garð barna og ungmenna.
- Forvarnamyndskleið
- Fjölbjóðlegt samfélag
- Markmið að ná til sem flestra þjóðabrota
- Myndskeiðin hafa verið keyrð inn á samfélagmiðlana með tungumálavafra
- Vísa áfram inn á heimasíðu lögreglu, <https://www.logreglan.is/fraedsla/>

- Ofbeldi meðal ungmenna og ofbeldismyndskeið sem birtust á samfélagsmiðlum.
- Lögregla vildi reyna að grípa inn í þessa þróun og spurðum okkur „*Hvað getum við gert ?*“
- Þess vegna var farið í þetta tilraunaverkefni sem var styrkt af dómsmálaráðherra og barna- og félagsmálaráðherra og hefur nú verið innleitt.
- Spurningar ?

